

Handläggare
Annelie Hemström
Telefon: 08-508 03 453

Till
Spånga-Tensta Stadsdelsnämnd

Svar på remiss om Stockholms stad program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021

Remiss från kommunstyrelsen Dnr: 154-2048-2017

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Per Kjellander
Stadsdelsdirektör

Ditte Westin
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har av socialroteln fått en remiss om Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) 2018-2021. Programmet består av sex långsiktiga mål och underliggande delmål samt förslag till aktiviteter för programperioden 2018-2021. Programmet är ett tvärasektoriellt och stadsövergripande styrdokument för alla stadens nämnder och bolag.

Förvaltningen anser att programmet är bra utformat och tar ett helhetsgrepp över frågor och involverar hela stadens verksamheter, nämnder och bolag.

Förvaltningen anser dock att det är idrottsnämnden som bör vara huvudansvarig för anti-dopningssatsningen 100 procent ren hårdträning, istället för stadsdelsnämnderna.

Förvaltningen vill tydliggöra att ANDT-arbetet bör omfatta e-cigarett. Det är ett område som lyfts fram inom ANDT-politik i och med det utökade tillsynsansvaret för kommunerna gällande e-cigarett. Detta område bör nämnas i ANDT-programmet. Vidare vill förvaltningen lyfta fram Kat och vattenpipa som exempel på droger och tobak. I staden som helhet har dessa inte stor

spridning, men kan lokalt i Spånga-Tenstas stadsdelsområde ha effekt på ett verksamt ANDT-arbete

Ärendet

Programmets mål

Programmet sätter upp sex långsiktiga mål med underliggande delmål. Inom varje målområde finns också förslag på aktiviteter. Varje långsiktigt mål inleds med en beskrivning av målområdet, prioriterade målgrupper samt insatsområden. Målen är fokuserade på hälsofrämjande, tillgänglighetsbegränsande och förebyggande insatser. Barn och ungas skydd från skador av ANDT är i fokus.

Utgångspunkten för programmet är den nationella ANDT-strategin som löper under perioden 2016-2020. I den nationella strategin lyfts tre prioriterade perspektiv som ska genomsyra ANDT-arbetet; arbetet ska bidra till att öka jämlikheten i hälsa, jämställdhetsperspektivet ska beaktas och barn och unga ska skyddas. Dessa perspektiv är centrala också i Stockholm stads program. ANDT-arbetet i Stockholms stad 2018-2021 ska vidare genomsyras av flera viktiga perspektiv, som gäller för alla långsiktiga mål och delmål i programmet. Dessa perspektiv är jämlikhets-, jämställdhets-, HBTQ-, och barnrättsperspektiv.

Målgrupper

Den primära mottagaren för programmet är stadens medarbetare som arbetar med och för stadens invånare. Programmet omfattar alla nämnder och bolag i staden. Den yttersta målgruppen är alla invånare i staden med fokus på att skydda barn och unga.

Programmet använder sig av följande åldersgrupper:

Barn och unga (0-17 år), unga vuxna (18-25 år), vuxna (26-65 år) samt äldre (65 år<).

Programmets innehåll

Möjligheten att lyckas i arbetet att förändra beteenden och normer ökar om insatserna sker på flera olika områden och av många aktörer i samverkan. Föräldrar, skola, fritidssektor, socialtjänst, polis, idéburna organisationer, religiösa samfund och näringsliv är exempel på aktörer som spelar viktiga roller i det förebyggande arbetet. För att lyckas med detta krävs en bred samsyn och ett gemensamt ansvar. Därför är programmet ett tvärsektorielt och stadsövergripande styrdokument.

Att arbeta ANDT-förebyggande ger förutom de sociala och ekonomiska värdena ett brottsförebyggande mervärde. Alkohol och droger är viktiga faktorer vid brottspreventivt arbete. Mer än hälften

av brott inom kategorierna misshandel, hot, personrån, och sexualbrott utförs av män påverkade av alkohol eller droger. Att minska användningen av alkohol, narkotika och doping bland stadens invånare är således viktigt för att minska förekomsten av våld, i synnerhet antalet vuxna och barn som drabbas av våld i nära relationer.

Förvaltningen ska i alla nämnder konkretisera och arbeta in programmets delmål i sina verksamhetsplaner. Detta ska konkretiseras i verksamheternas ordinarie aktivitetsplanering. I planeringen ska det framgå hur verksamheter ska samverka med andra aktörer för att nå stadens mål. Hur mycket arbete programmet kommer innebära för respektive avdelning kommer vara beroende av den aktuella verksamhetens huvuduppdrag. Delmålen ska prioriteras och följas upp av nämnd under gällande programperiod.

Programmet har fyra tillhörande bilagor. Den första bilagan består av fullängdsversionen av kartläggningen kring konsumtion- och skador av ANDT i Stockholms stad. I den andra bilagan listas begrepp och definitioner. Den tredje redogör för programmets alla delmål och förslag på indikatorer i tabellform. Den fjärde bilagan utgörs av en kunskapsdel för att ge stöd i det förebyggande arbetet som bedrivs lokalt.

Programmets uppföljning

Stadens nämnder och bolag ska arbeta in programmets delmål i sina verksamhetsplaner samt i planering konkretisera aktiviteter som ska genomföras. Delmålen ska prioriteras och följas upp av respektive nämnd och bolag under gällande programperiod. Programmet ska följas upp i sin helhet 2021. Programperioden föreslås vara 2018-2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av enheten för prevention och trygghet på avdelningen för stadsdelsutveckling. Ärendet bedöms vara neutralt ur ett jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens mening är att programmet i sin helhet är bra utformat. Programmet tar ett helhetsgrepp över frågor och involverar hela stadens verksamheter, nämnder och bolag. Programmet fokuserar på hälsofrämjande, förebyggande och tillgänglighetsbegränsande insatser vilket förvaltningen ställer sig positiv till. Vidare är programmet tydligt utformat med mål, delmål och indikatorer. Föreslagna konkreta insatser (aktiviteter) är tydliga

och inspirerande. Programmet kompletterar förvaltningens pågående arbete med att minska skillnaderna i livsvillkoren i linje med det lokala utvecklingsprogrammet. Förvaltningen värdesätter att huvudfokus för programmet är insatser till skydd för barn och unga gentemot ANDT och dessa frågors skadeverkningar.

Som tidigare nämnts, är det av vikt att alla delar av det sociala förebyggande arbetet knyts samman för att arbeta med ANDT-frågor. Föräldrastöd, brottsprevention, samt uppsökande arbete i olika former är exempel på verksamhetsområden som bör engageras i arbetet. Programmet visar genom sin breda ansats att arbetet med att förebygga ANDT och dess skador inte är föremål för en enhet eller ett verksamhetsområde, utan är något som måste implementeras och adresseras i alla stadens verksamheter. Programmet omfattar alla stadens nämnder och bolag vilket ökar förutsättningen för samsyn och samverkan till gemensamt ansvar och arbete i denna fråga.

För att arbeta förebyggande mot dopning ges förslag om att kommersiella träningsanläggningar ska uppmuntras till att arbeta enligt metoden *100 % ren hårdträning*. Förvaltningen ställer sig positiva till insatsen men anser att det är idrottsnämnden som bör vara huvudansvarig istället för stadsdelsnämnderna. Då idrottsnämnden är ansvarig för att stadens gym är diplomerade i och arbetar enligt metoden *100 % ren hårdträning*.

Förvaltningen vill tydliggöra att ANDT-arbetet bör omfatta e-cigarett. Det är ett område som lyfts fram inom ANDT-politik i och med det utökade tillsynsansvaret för kommunerna gällande e-cigarett. Detta område torde nämnas i ANDT-programmet.

Vidare vill förvaltningen lyfta fram *Kat* och *vattenpipa* som exempel på droger och tobak. I staden som helhet har dessa inte stor spridning, men kan lokalt i Spånga-Tenstas stadsdelsområde ha effekt på ett verksamt ANDT-arbete, och bör därför tas i beaktning i ett drogförebyggande arbete.

Bilagor

Förslag till Stockholms stad program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021.